

12.10.2012

PELASTUSSUUNNITELMA

(Keskustalo)

PVM.

PELASTUSSUUNNITELMA	4
1. PELASTUSSUUNNITELMAN PERUSTEET	5
1.1 SUUNNITELMAN TARKOITUS	5
1.2 LAKI- JA ASETUSPERUSTEET	6
1.3 KOHTEEN YLEISTIEDOT	8
1.4 SUOJELTAVA HENKILÖSTÖ	9
1.5 LIITYNNÄT PELASTUSTOIMEEN	9
2. VAARATILANTEET JA NIIDEN VAIKUTUKSET	11
2.1 VAARATILANTEIDEN ARVIOINTIMENETTELY	11
2.2 VAARATILANTEIDEN JA NIIDEN VAIKUTUSTEN ARVIOINTI	12
2.3 VAARAA TUOTTAVAT AINEET	13
3. TOIMENPITEET VAARATILANTEIDEN EHKÄISEMISEKSI	14
3.1 PALOTURVALLISUUS	14
3.1.1 Tulipalojen ennaltaehkäisy	15
3.1.2 Tulitöiden paloturvallisuus	15
3.1.3 Palotarkastus	15
3.1.4 Jälkivahinkojen torjunta	15
3.2 VAARALLISET AINEET	16
3.3 TYÖSUOJELU JA ENSIAPUVALMIUS	18
3.4 ILKIVALLAN JA RIKOSTEN EHKÄISY	19
3.5 TIETOTURVALLISUUS	21
3.6 VARAUTUMINEN VAARATILANTEISIIN KIINTEISTÖN HUOLLOSSA	23
4. POISTUMIS- JA SUOJAUTUMISMAHDOLLISUUDET SEKÄ SAMMUTUS- JA PELASTUSTEHTÄVIEN JÄRJESTELYT	24
4.1 RAKENNUKSESTA POISTUMINEN JA KOKOONTUMISPAIKAT	24
4.2 SAMMUTUS- JA PELASTUSTEHTÄVIEN JÄRJESTELYT	24
4.3 VÄESTÖNSUOJAT	24
4.3.1 Väestönsuojat ja suojien käyttösuunnitelmat	25
5. TURVALLISUUDESTA VASTAAVAT HENKILÖT JA TURVALLISUUSKOULUTUS	27
5.1 TURVALLISUUSHENKILÖT	27
5.2 TURVALLISUUSKOULUTUS	28
6. TURVALLISUUSMATERIAALI	29
7. OHJEET ERILAISIA ONNETTOMUUS-, VAARA- JA VAHINKOTILANTEITA VARTEN	30
7.1 YLEISET TOIMINTAOHJEET ONNETTOMUUKSIEN VARALTA	30
7.1.1 Sisäiset hälytysjärjestelyt	31
7.1.2 Rakennuksesta poistuminen	31

12.10.2012

7.1.3	Hätäilmoituksen teko	32	
7.1.4	Tiedottaminen onnettomuustilanteessa	32	
7.2	ONNETTOMUUSKOHTAISET TOIMINTAOHJEET	32	
7.2.1	Toimintaohje tulipalon sattuessa	32	
7.2.2	Toimintaohje tapaturman tai sairaskohtauksen sattuessa	33	
7.2.3	Toimintaohje uhkaavan henkilön kohtaamistilanteessa	34	
7.2.4	Toimintaohje pommiuhkaustilanteessa	34	
7.2.5	Toimintaohje varkaus- tai ryöstötapauksessa	35	
7.2.6	Toimintaohje sähkökatkon sattuessa	36	
7.2.7	Toimintaohje vaarallisten aineiden aiheuttamassa kaasuvaarassa	37	
7.2.8	Toimintaohje säteilyvaarassa	38	

12.10.2012

PELASTUSSUUNNITELMA

SUUNNITELMAN LAATIJAT:

Päiväys	Nimi	Tehtävä
PVM 01.12.2012	Martti Paananen	

SUUNNITELMAN HYVÄKSYMINEN KOHTEESSA:

Päiväys	Nimi	Tehtävä
PVM		

PELASTUSVIRANOMAISEN TARKASTUSMERKINNÄT:

Päiväys	Nimi / tehtävä	Huomautukset

"Suunnitelma on pidettävä ajan tasalla." Pelastustoimiasetus, 9 §

JAKELU:

Organisaation / Kohteen johto	Suunnitelma / osat	Kpl
Organisaation / Kohteen turvallisuusjohtaja(-t) / -vastuuhenkilö(-t)		
a		
Jakelu kohteessa		
Pelastuslaitos	Suunnitelma	
YHTEENSÄ		

1. PELASTUSSUUNNITELMAN PERUSTEET

1.1 SUUNNITELMAN TARKOITUS

Turvallisuutta pidetään luonnollisena osana kaikkea toimintaa. Turvallisuuden takaamiseksi joudutaan kuitenkin yhä enemmän kiinnittämään huomiota erilaisiin turvallisuusjärjestelyihin ja ottamaan siihen liittyvät asiat osaksi jokapäiväistä toimintaa. Turvallisuudesta huolehtiminen ei liity vain poikkeusolojen tilanteisiin vaan toimenpiteiden keskeisenä tavoitteena on taata toiminnan turvallisuus normaaliaikoina.

Varautumista erilaisiin vaaratilanteisiin ei ole jätetty vain vapaaehtoisen toiminnan varaan, vaan lainsäädännössä on asetettu velvoitteita omatoimisesta varautumisesta.

Pelastustoimilain edellyttämän pelastussuunnitelman laatiminen on tärkeä osa turvallisuuteen liittyvien toimenpiteiden suorittamisessa. Se ei ole kuitenkaan ainut ja riittävä toimenpide todellisen turvallisuustilanteen parantamiseksi. Pelastussuunnitelman myötä on tarvittaessa parannettava turvallisuuteen liittyviä rakenteellisia järjestelyjä, hankittava vaara-tilanteissa tarvittavaa materiaalia ja pidettävä se toimintakuntoisena, koulutettava turvallisuushenkilöstö toimimaan erilaisissa vaaratilanteissa, perehdytettävä koko henkilöstö turvallisuustoimintaan ja sisällytettävä turvallisuusasiat uusien työntekijöiden perehdyttämiskoulutukseen sekä ylläpidettävä turvallisuusasioiden tietotaitoa säännöllisin väliajoin toistettavilla koulutus-, harjoitus- ja perehdyttämistilaisuuksilla.

Turvallisuusasioista huolehtimiseen liittyviä vaatimuksia on myös muussa lainsäädännössä, esimerkiksi työturvallisuuslaissa. Lisäksi laatustandardien vaatimusten täyttäminen edellyttää, että turvallisuusasioista on huolehdittu.

Hyvin toteutetut turvallisuusjärjestelyt ovat osa myönteistä toimintakulttuuria. Ne lisäävät henkilöstön turvallisuudentunnetta, sitoutumista työhön ja antavat ulkopuolisille myönteisen kuvan toimintakulttuurista. Omatoimiset turvallisuusjärjestelyt ovat useassa tapauksessa myös osa organisaatioiden yleistä toimintapolitiikkaa. Tämän lisäksi vakuutuksiin, erilaisiin sopimuksiin ja tehtäviin liittyy vaatimuksia turvallisuustilanteesta huolehtimisesta. Korvausten saaminen erilaisista onnettomuustilanteista voi edellyttää, että turvallisuuteen liittyvät vaatimukset ovat olleet kunnossa.

Toimiva ja hyvin hoidettu omatoiminen varautuminen vaaratilanteisiin edellyttää, että turvallisuuteen liittyvät asiat ovat osa jokapäiväistä toimintaa, turvallisuuteen liittyvistä asioista huolehditaan joka hetki ja pelastussuunnitelma pidetään ajan tasalla päivittämällä se säännöllisin väliajoin.

Viranomaiset myös valvovat turvallisuusjärjestelyjen toteuttamista antamalla asiaan liittyviä määräyksiä, tarkastamalla suoritettavien toimenpiteiden turvallisuusjärjestelyjä, suorittamalla säännöllisin väliajoin tarkastuksia, antamalla lausuntoja, neuvontaa ja opastusta.

12.10.2012

1.2LAKI- JA ASETUSPERUSTEET

Rakennukseen tai muuhun kohteeseen, joka on poistumisturvallisuuden tai pelastustoiminnan kannalta tavanomaista vaativampi tai jossa henkilö- tai paloturvallisuudelle, ympäristölle tai kulttuuriomaisuudelle aiheutuvan vaaran taikka mahdollisen onnettomuuden aiheuttamien vahinkojen voidaan arvioida olevan vakavat, on laadittava pelastussuunnitelma 14 §:ssä tarkoitetuista toimenpiteistä. Pelastussuunnitelman laatimisesta vastaa rakennuksen tai kohteen haltija. Jos rakennuksessa toimii useita toiminnanharjoittajia, rakennuksen haltijan tulee laatia pelastussuunnitelma yhteistyössä toiminnanharjoittajien kanssa. Rakennuksen haltijan tulee laatia rakennuksen pelastussuunnitelma kuitenkin aina yhteistyössä 18 §:ssä tarkoitetun hoitolaitoksen ja palvelu- ja tukiasumisen toiminnanharjoittajan kanssa.

Pelastussuunnitelmassa on oltava selostus:

- 1) vaarojen ja riskien arvioinnin johtopäätelmistä;
- 2) rakennuksen ja toiminnassa käytettävien tilojen turvallisuusjärjestelyistä;
- 3) asukkaille ja muille henkilöille annettavista ohjeista onnettomuuksien ehkäisemiseksi sekä onnettomuus- ja vaaratilanteissa toimimiseksi;
- 4) mahdollisista muista kohteen omatoimiseen varautumiseen liittyvistä toimenpiteistä.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä kohteista, joihin on laadittava pelastussuunnitelma. Pelastussuunnitelman sisällöstä voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella. (*Pelastuslaki 379/2011, 15 §*).

Rakennuksen omistajan ja haltijan sekä toiminnanharjoittajan on osaltaan huolehdittava siitä, että rakennus, rakennelma ja sen ympäristö pidetään sellaisessa kunnossa, että:

- 1) tulipalon syttymisen, tahallisen sytyttämisen sekä leviämisen vaara on vähäinen;
- 2) rakennuksessa olevat henkilöt pystyvät tulipalossa tai muussa äkillisessä vaaratilanteessa poistumaan rakennuksesta tai heidät voidaan pelastaa muulla tavoin;
- 3) pelastustoiminta on tulipalon tai muun onnettomuuden sattuessa mahdollista;
- 4) pelastushenkilöstön turvallisuus on otettu huomioon.

Helposti syttyvää materiaalia tai muuta tavaraa ei saa säilyttää ullakolla, kellarissa, rakennuksen alla tai sen välittömässä läheisyydessä niin, että siitä aiheutuu tulipalon syttymisen tai leviämisen vaaraa tai että tulipalon sammuttaminen vaikeutuu. (*Pelastuslaki 379/2011, 9 §*).

Rakennuksen omistajan ja haltijan sekä toiminnanharjoittajan on osaltaan:

- 1) ehkäistävä tulipalojen syttymistä ja muiden vaaratilanteiden syntymistä;
- 2) varauduttava henkilöiden, omaisuuden ja ympäristön suojaamiseen vaaratilanteissa;
- 3) varauduttava tulipalojen sammuttamiseen ja muihin sellaisiin pelastustoimenpiteisiin, joihin ne omatoimisesti kykenevät;
- 4) ryhdyttävä toimenpiteisiin poistumisen turvaamiseksi tulipaloissa ja muissa vaaratilanteissa sekä toimenpiteisiin pelastustoiminnan helpottamiseksi.

Edellä 1 momentissa säädetty koskee myös muualla kuin rakennuksessa harjoitettavaa toimintaa sekä yleisötilaisuuksia (*Pelastuslaki 379/2011, 14 §*).

1 § Velvollisuus laatia rakennukseen ja muuhun kohteeseen pelastussuunnitelma

(Valtioneuvoston asetus pelastustoimesta 407/2011)

Pelastuslain ([379/2011](#)) 15 §:ssä tarkoitettu pelastussuunnitelma on laadittava:

- 1) asuinrakennuksiin, joissa on vähintään kolme asuinhuoneistoa;
- 2) pelastuslain 18 §:ssä tarkoitettuihin kohteisiin;
- 3) kouluihin, oppilaitoksiin ja muihin vastaaviin opetuksessa käytettäviin tiloihin;

12.10.2012

- 4) lastensuojelulaitoksiin ja koulukoteihin sekä päiväkoteihin, perhepäiväkoteihin ja muihin lasten ryhmämuotoisen hoidon järjestämisessä käytettäviin tiloihin lukuun ottamatta yksityisiä asuntoja;
- 5) majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annetussa laissa ([308/2006](#)) tarkoitettuihin majoitusliikkeisiin sekä ulkoilulaissa ([606/1973](#)) tarkoitetuille leirintäalueille ja tilapäisille leirintäalueille;
- 6) tiloihin, joita käytetään vähintään 20 henkilön tilapäiseen joukkomajoitukseen;
- 7) kirkkoihin, kirjastoihin, urheilu- ja näyttelyhalleihin, teattereihin, liikenneasemille, messualueille, moottoriradoille, huvipuistoille sekä edellä mainittuja vastaaviin kokoontumispaikkoihin;
- 8) kauppakeskuksiin ja vastaaviin tiloihin sekä yli 400 neliömetrin myymälöihin;
- 9) yli 50 asiakaspaikan ravintoloihin ja vastaaviin tiloihin;
- 10) yli 1500 neliömetrin teollisuus-, tuotanto- ja varastorakennuksiin;
- 11) ympäristönsuojeluasetuksen ([169/2000](#)) 1 §:n mukaisiin ympäristölupaa edellyttäviin eläinsuojiiin;
- 12) kohteisiin, joissa vaarallisen kemikaalin vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia saa harjoittaa vain tekemällä siitä vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden turvallisuudesta annetun lain ([390/2005](#)) 24 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen;
- 13) kulttuuriomaisuuden suojelua koskevissa Suomea sitovissa kansainvälisissä sopimuksissa kulttuuriomaisuudeksi määriteltyihin ja sitä sisältäviin rakennuksiin ja kohteisiin sekä muihin lakien ja asetusten nojalla kulttuuriomaisuutena suojeltuihin rakennuksiin ja kohteisiin;
- 14) työpaikkatiloihin, joissa työntekijöiden ja samanaikaisesti paikalla olevien muiden ihmisten määrä on yleensä vähintään 50;
- 15) yli 100 metriä pitkiin yleisessä käytössä oleviin tunneleihin.

Jos samaa kohdetta varten tulee muun lain kuin pelastuslain taikka toimivaltaisen viranomaisen antaman määräyksen nojalla laatia turvallisuus-, valmius- tai muu vastaava suunnitelma, erillistä pelastussuunnitelmaa ei tarvitse laatia, vaan vastaavat asiat voidaan koota mainittuun muuhun suunnitelmaan. Tästä on mainittava suunnitelmassa.

2 § Pelastussuunnitelman sisältö (Valtioneuvoston asetus pelastustoimesta 407/2011)

Pelastuslain 15 §:n 2 momentissa säädetyn sisältövaatimuksen lisäksi pelastussuunnitelmassa on tarpeen mukaan otettava huomioon myös kohteen tavanomaisesta poikkeava käyttö ja tilapäinen käyttötavan muutos.

Pelastussuunnitelmassa on selvitettävä myös, miten pelastuslain 14 §:n mukainen omatoiminen varautuminen toteutetaan poikkeusoloissa.

Pelastussuunnitelma on pidettävä ajan tasalla ja siitä on tiedotettava tarvittavalla tavalla asianomaisen rakennuksen tai muun kohteen asukkaille ja työntekijöille sekä muille, joiden on osallistuttava pelastussuunnitelman toimeenpanoon.

Pelastuslaitoksen tulee antaa neuvontaa pelastussuunnitelman laadinnasta.

Vaarallisten kemikaalien laajamittaista teollista käsittelyä ja varastointia harjoittavien tuotantolaitosten suunnitelmasta säädetään vaarallisten kemikaalien teollisesta käsittelystä ja varastoinnista annetussa asetuksessa (59/1999).

Henkilöturvallisuuden kannalta vaativiin kohteisiin, joissa paloturvallisuuden riskit johtuvat tilojen käyttötavasta ja henkilöiden rajoitetusta tai alentuneesta toimintakyvystä, tulee suunnittelun alkuvaiheessa laatia erityinen turvallisuusselvitys. Tämän pohjalta määritetään rakenteelliset ja muut toimenpiteet riittävän turvallisuustason saavuttamiseksi. Turvallisuusselvitys laaditaan yhteistyössä kohteen suunnittelijoiden ja käyttäjien, turvallisuudesta vastaavien viranomaisten sekä muiden tarpeellisten tahojen kanssa. (Suomen rakentamismääräyskokoelma, E1 2002, Rakennusten paloturvallisuus, kohta 11.7).

Edellä tarkoitettuja kohteita ovat mm. hoitolaitokset sekä sellaiset majoitustilat ja asunnot, jotka on tarkoitettu henkilöille, joiden poistumismahdollisuudet alentuneen toimintakyvyn seurauksena ovat tavanomaista huonommat tai poistumien on muuten estetty.

12.10.2012

1.3 KOHTEEN YLEISTIEDOT*Lyhyt kuvaus kohteesta ja sen toiminnasta*

Kohteen nimi	Hämeenlinnan keskustalo OY	
Osoite	Raatihuoneenkatu 13 13100 HML	
Kohteen toiminta	Liikerakennus ja asuinkerrostalo	
Koko kohteen turvallisuusjohtaja ja yhteystiedot		
Kohteen kortteli nro	Kaupunginosa 4, kortteli 9	
Kohteen tontti nro	Tontti 1029	
Kohteen rakennusten kerrosala ja tilavuus	7637 m ²	30545 m ³
Kohteen rakennusten kerrosluku	6/2	
Yleiskuvaus kohteen rakennuksista		
Kohteen henkilömäärä yhteensä: oma henkilökunta / asiakkaat	101 asukasta taloyhtiössä sekä liikehuoneistossa oleva henkilökunta ja asiakkaat	
Onko kohde Puolustustaloudellisen suunnittelukunnan tärkeysluokittelu ja onko valmiussuunnitelma tehty erikseen		
Jatkaako kohde toimintaa poikkeusoloissa		
Kohteen vakuutussuoja ja vakuutusyhtiöt	IF	
Kohteen isännöinti	Isännöitsijä Kuvaja Oy Seppo Kuvaja	
Kohteen vartiointi		
Kohteen kiinteistöhuolto	Kiinteistöhuolto Vilmunen Gsm. 0440-478 082	
Kokoontumispaikat vaaratilanteissa	Kirkon portaat tai linja-autoasema.	

1.4SUOJELTAVA HENKILÖSTÖ

Henkilömäärien jakautuminen kohteessa / osakohteissa / rakennuksissa / työpaikoissa.

KOHDE / OSAKOHDE / RAKENNUS / TYÖPAIKKA	PÄIVÄ klo	ILTA klo	YÖ klo	ASIAKKAAT samanaikaisesti	
	keskim.	keskim.	keskim.	keskim.	max
Asuinhuoneistot	55	77	110	77	110
Liikehuoneistot	200	100	0	100	400
YHTEENSÄ	255	177	110	177	510

1.5LIITYNNÄT PELASTUSTOIMEEN

Palo- ja pelastustoiminta			
Alueellisen pelastuslaitoksen nimi	Kanta-Hämeen pelastuslaitos	Puhelin	vaihde 03 - 6211
Osoite	Kutalantie 1, 13210 Hämeenlinna		
Lähin palo- ja pelastusasema, osoite		Puhelin Toimintavalmiusaika	
Alueellisen pelastuslaitoksen johtaja	Pelastusjohtaja Esa Pulkkinen	Puhelin	03 - 621 2214
Alueen pelastuspäällikkö (vast.)	Hämeenlinnan toimialueen palopäällikkö Kivipato	Puhelin	03 - 621 2440
Alueen	Palomestari	Puhelin	

12.10.2012

palotarkastaja (vast.)			
Väestönsuojel uasioista vastaava henkilö	Palomestari	Puhelin	
Hätäkeskus	Hämeen Hätäkeskus	Hätänumer o Varanumero Varanumero Ei kiireelliset puhelut	112 vaihde 03 - 6484 3500
Palotarkastus- ten aikaväli	1 vuosi		

12.10.2012

Kohteen liityntä kunnan väestönsuojeluun			
Kunnan johtokeskus	Myllymäen johtokeskus Vuorikatu 11-13 13100 HML	n yleinen väestön- a	
Väestönsuojelu-aluejaon suojelupiiri, nro / alue			
Osoite		Puhelin	*
Suojelulohko, nro / alue	1 HML Lyseo Linnankatu 12-14		-
Suojeluyksikkö		Puhelin	-

Kohteen työterveys-, ensiapu- ja kokoontumispaikat			
Työterveys-asema, osoite		Puhelin	
Suuronnettomuuksien ja poikkeusolojen kokoontumispaikka		Puhelin	

Hälytintiedot			
Lähin kunnallinen hälytin sijaitsee	Raatihuone, Raatihuoneenkatu 15		
Kuuluvuus	Hyvä		

2. VAARATILANTEET JA NIIDEN VAIKUTUKSET

”Pelastussuunnitelmassa on selvitettävä:

1) ennakoitavat vaaratilanteet ja niiden vaikutukset;”
(pelastustoimiasetus, 10 §)

2.1 VAARATILANTEIDEN ARVIOINTIMENETTELY

Vaaralla tarkoitetaan tekijää tai olosuhdetta, joka voi aiheuttaa haittaa tai saada aikaan haitallisen tapahtuman.

Riski on uhkaan liittyvä vahingon todennäköisyyden ja vakavuuden yhteisvaikutus. Uhka aiheuttaa riskin.

Riskienarvioinnilla tarkoitetaan koko sitä prosessia, jonka muodostavat vaarojen tunnistaminen ja riskien suuruuden määrittäminen.

Lyhyt kuvaus vaaratilanteiden arviointimenettelystä (miten suoritettiin, ketkä osallistuivat, mitä aineistoja käytettiin, mitä ulkopuolista aineistoa ja tahoja oli mukana, jne):

Riskejä arvioitiin isännöitsijän kokemusten perusteella sekä käyttämällä pk-rh riskienarviointi menetelmää.

Kohteen riskikartoitus

Pk-rh riskienarviointimenetelmää käyttäen ja sen lisäksi kiinteistössä on suoritettu määräaikaistarkastus 3/2012

2.2 VAARATILANTEIDEN JA NIIDEN VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Tulipalovaarat:

- palovaaralliset kohteet: yleisesti sähkölaitteet, etniset ravintolat

- syttymissyyt: tekninen vika, ihmisten inhimillinen toiminta

- vahingot: yksittäisen liikehuoneiston tai asuinhuoneiston vahingot ovat yleisesti kohtuullisen pieniä. Asuintalossa asukkaiden oikea toiminta tärkeää, koska poistuminen savuiseen rappukäytävään aiheuttaa hengenvaaran.

Vaaralliset aineet:

Pieniä määriä syttyviä aineita on liikehuoneistoissa. (kiinalainen)

Tapaturmavaarat:

Liukastumiset talviaikana sekä kaatumiset rappusissa voivat olla mahdollisia vuodenajasta riippumatta.

Tekniset häiriöt:

Lämmön, veden ja sähkön jakeluhäiriöt aiheuttavat liikehuoneistoissa nopeasti ongelmia.

Ilkivalta, rikollinen toiminta:

Sotkeminen, virtsaaminen, ikkunoiden rikkominen, uhkaava tilanne, ryöstö.

Tietoturvavaarat:

Jokaisen liikehuoneiston täytyy itse huolehtia asiasta.

Kohteen ympäristövaarat (kuvaus prosessista erityisesti vaarallisten aineiden käyttöriskien kannalta):

Ulkoiset vaarat:

Valtatie 3:lla kuljetettavat vaaralliset aineet saattavat aiheuttaa vaaraa kiinteistössä oleville henkilöille.

Henkilöturvallisuus:

Jokaisen liikehuoneiston täytyy varautua asiaan. Asuinkerrostalossa ulko-ovet ovat lukittuna.

12.10.2012

2.3 VAARAA TUOTTAVAT AINEET

Vaaralliset kemikaalit voivat olla merkittävä vaaratilanteiden aiheuttaja. Siksi niiden säilyttämisessä, käsittelyssä ja varastoinnissa on otettava huomioon eräitä erityisvaatimuksia, joita viranomaiset ovat antaneet ja joiden noudattamista myös erityisesti valvotaan. Asetus vaarallisten kemikaalien teollisesta käsittelystä ja varastoinnista (59/1999) antaa yleiset perusteet ja vaatimukset asialle.

Toiminnanharjoittajan tulee olla asetuksessa säädettyjen velvoitteiden noudattamiseksi selvillä käsittelemiensä ja varastoimiensa kemikaalien fysikaalisista ja kemiallisista, palo- ja räjähdysvaarallisista sekä terveydelle ja ympäristölle vaarallisista ominaisuuksista ja luokituksesta. (59/1999, 5 §)

Vaaralliset aineet/ kauppanimi	Varastointi	Käyttötarkoitus	Käyttöriskit käyttö- turvatiedoista
	max		
-	-	-	-

Viranomaisluvut ja -tarkastukset	-
----------------------------------	---

3. TOIMENPITEET VAARATILANTEIDEN EHKÄISEMISEKSI

”Pelastussuunnitelmassa on selvitettävä:

2) toimenpiteet vaaratilanteiden ehkäisemiseksi;” (pelastustoimiasetus, 10 §)

3.1 PALOTURVALLISUUS

Lähtökohtana vaaratilanteiden ehkäisemiseksi liittyville toimenpiteille ovat viranomais- ja muut velvoittavat asetukset, määräykset, suoritettut rakenteelliset, tekniset, toiminnalliset ja koulutustoimenpiteet sekä kohteessa suoritettu vaaratilanteiden arviointi. Vaaratilanteiden ehkäisemiseen liittyvissä toimenpiteissä on painopisteen oltava niiden vaarojen ehkäisemisessä ja niihin vaaroihin varautumisessa, joiden todennäköisyys ja aiheutuvat vahingot voivat olla suurimmat.

3.1.1 Tulipalojen ennaltaehkäisy

Järjestys ja siisteys:

ylimääräinen palokuorma poistettu
roskat ja jätteet niille varattuun paikkaan
jäteastiat peltisiä, kannellisia
kulkutiet ja uloskäytävät pidetään vapaina
vapaa etäisyys sprinklereihin ja paloilmaisimiin riittävä

Paloilmoitin:

nimetty vastuhenkilö :
huolto- ja kunnossapito-ohjeita noudatetaan
määräaikaistarkastukset tilataan ajallaan

Tulityöt yms:

tulityöt, suojeluohjetta noudatettava
tulitöitä valvotaan ja vartioidaan
lupakaavakkeet täytetään
tulityötekijöillä on tulityökortti
tupakointiohjeita noudatetaan ja tuhkakupit paloturvallisia
kynttilöitä poltetaan vain vastuhenkilön luvalla ja aina palamattomalla alustalla

Palavat aineet:

ei ylimääräistä palokuormaa
määrät työpaikoilla mahdollisimman pienet
käyttö- ja merkitsemisohjeita noudatetaan

Koneet ja laitteet

laitteet ja koneet kunnossa
sähkökoneet ja asennukset määräysten mukaiset
virta katkaistaan työvuoron päättyessä
kuumissa sähkölaitteissa etäisyydet syttyviin aineisiin riittävät

Osastoivat rakenteet:

palo-ovet ja savuluukut kunnossa
palo-ovet kiinni (ei kiillata auki)
läpiviennit tukittu

Poistumistiet:

12.10.2012

poistumistiet merkitty
poistumistiet pidetään vapaana
tutustu ennakolta poistumisteihin

Alkusammutuskalusto:

käsisammuttimet paikallaan, tarkastettu ja huollettu
pikapalopostit kunnossa
käsisammuttimien ja pikapalopostien edustat vapaana
tutustutaan ennakolta sammuttimien käyttöön

3.1.2 Tulitöiden paloturvallisuus

Velvoittavuus

Tulitöitä tehtäessä on noudatettava suojeleohjetta "Tulityöt" ja "Katto- ja vedeneristys-töiden tulityöt". Mikäli suojeleohjetta ei noudateta, voidaan korvausta vakuutusosuimulain mukaan vähentää tai se voidaan evätä.

Määritelmät

Tulitöitä ovat työt, joissa esiintyy kipinöitä tai joissa käytetään liekkiä tai muuta lämpöä, ja joista aiheutuu palovaara.

Ennen tulitöiden aloittamista tilapäisellä tulityöpaikalla tarkastetaan kyseinen alue ja varmistetaan, että syttyvät materiaalit, koneet ja palavat aineet on poistettu alueelta tai suojattu niin, että palonvaaraa ei ole. Tulityön turvatoimet määritetään jokaisesta tulityökohteesta kirjallista tulityölupaa annettaessa.

3.1.3 Palotarkastus

Suoritetaan vuosittain Kanta-Hämeen pelastuslaitoksen tarkastussuunnitelman mukaisesti.

3.1.4 Jälkivahinkojen torjunta

Järjestetään Kanta-Hämeen aluepelastuslaitoksen organisoimana mahdollisissa onnettomuustilanteissa.

3.2 VAARALLISET AINEET

”Toiminnanharjoittajan tulee tuotantolaitoksen toimintaan ja sen laajuuteen nähden riittävän tehokkaalla tavalla huolehtia kemikaalien käsittelystä ja varastoinnista tuotantolaitoksessa siten, ettei toiminnasta aiheudu henkilö-, ympäristö- tai omaisuusvahinkoja.

Toiminnanharjoittajan tulee ryhtyä kaikkiin tarvittaviin toimiin suuronnettomuuksien ehkäisemiseksi ja niistä aiheutuvien seurausten rajoittamiseksi.

Toiminnanharjoittajan tulee huolehtia siitä, että tuotantolaitoksessa olevat valmistus- ja käsittelylaitteistot, varastosäiliöt, putkistot ja niihin liittyvät laitteistot ovat niitä koskevien säännösten ja määräysten mukaiset.” (asetus 59/1999 vaarallisten kemikaalien teollisesta käsittelystä ja varastoinnista, 6 §)

Asetus vaarallisten kemikaalien teollisesta käsittelystä ja varastoinnista edellyttää laatimaan turvallisuusselvityksen ja sisäisen pelastussuunnitelman, jos aineiden määrä tai laatu osoittaa käytön tai varastoinnin olevan laajamittaista. Asetuksen liitteestä selviää milloin käyttö on laajamittaista. Turvatekniikan Keskus (TUKES) on tehnyt ohjeen sisäisen pelastussuunnitelman laatimisesta. Näissä kohteissa pelastussuunnitelma laaditaan niin, että se täyttää myös edellä mainitun asetuksen. Kohteesta annetaan riittävät tiedot alueen pelastusviranomaiselle ulkoisen pelastussuunnitelman laatimista varten.

Kohteen ulkopuolella tapahtuvat vaaratilanteet

Arvio ympäristössä tapahtuvista vaaratilanteista ja niiden vaikutuksesta kohteeseen	3-tiellä tapahtuva liikenneonnettomuus, jossa osallisena vaarallisia aineita kuljettava ajoneuvo.
Yhteistoimintajärjestelyt ympäristössä tapahtuvien vaaratilanteiden johdosta	
Miten ympäristön vaaratilanteisiin on kohteessa varauduttu	Annetaan koulutusta kohteen henkilöstölle tammikuussa 2013
Toimenpiteet kohteessa ympäristössä tapahtuvien vaaratilanteiden johdosta	Ulko-oven sekä ikkunoiden sulkeminen ja ilmastoinnin pysäytys, jos väestöhälytin hälyttää. Tämän jälkeen kuunnellaan radiosta ja televisiosta ohjeita viranomaisilta.

12.10.2012

Kohteessa tapahtuvien vaaratilanteiden vaikutukset ympäristöön

Kohteessa tapahtuvien vaaratilanteiden vaikutukset ympäristöön	
Yhteistoimintajärjestelyt kohteessa tapahtuvien vaaratilanteiden johdosta lähialueen kanssa	
Ilmoitus- ja lupamenettely, lupaehdot	
Meluntorjunta ja maisemasuojelu	

Luonnononnettomuuksien vaikutukset kohteeseen ja niihin varautuminen

Sääolojen vaikutus kohteen toimintaan	Myrskyn aiheuttama pitkäaikainen sähkökatkos talvella on todellinen uhka toiminnalle.
Sähkön, veden, lämmön saanti katkosten aikana	Tällä hetkellä ei ole varauduttu tilanteisiin ollenkaan. Selvitetään miten pitkissä sähkökatkoissa pitäisi toimia.

3.3 TYÖSUOJELU JA ENSIAPUVALMIUS

”Työnantaja on tarpeellisilla toimenpiteillä velvollinen huolehtimaan työntekijöiden turvallisuudesta ja terveydestä työssä . . .” (työturvallisuuslaki, 8 §, osa 1. momenttia)

”Työnantajan on työn ja toiminnan luonne huomioon ottaen riittävän järjestelmällisesti selvitettävä ja tunnistettava työstä, työtilasta, muusta työympäristöstä ja työolosuhteista aiheutuvat haitta- ja vaaratekijät sekä, milloin niitä ei voida poistaa, arvioitava niiden merkitys työntekijöiden turvallisuudelle ja terveydelle.” (työturvallisuuslaki, 10 §, 1. momentti)

”Työpaikka on työolosuhteiden niin edellyttäessä varustettava tarpeellisilla hälytys-, paloturvallisuus-, hengenpelastus- ja pelastautumislaitteilla ja -välineillä. . .” (työturvallisuuslaki, 45 §, 1. momentti)

”Työnantajan on huolehdittava työntekijöiden ja muiden työpaikalla olevien henkilöiden ensiavun järjestämisestä . . . sopivassa ja selvästi merkityissä kohdissa on oltava saatavilla riittävä määrä ensiapuvälineitä. . .” (työturvallisuuslaki, 46 §, osa 1. momenttia)

Työsuojelupäällikkö	
Työsuojeluvaltuutetut	
Työsuojelun toimintaohjelma	
Ensiapujärjestelyt	
Ensiapukoulutetut	
Ensiapuvarustus, vastuuhenkilöt	Harkitaan hankintaa saunatiloihin asuinkiinteistön puolella.
Onnettomuustilanteiden toimintaohjeet	Jaetaan koulutustilaisuudessa tammikuussa 2013.

3.4 ILKIVALLAN JA RIKOSTEN EHKÄISY

Ilkivaltaa vastaan voi varautua ja rikosturvallisuutta voi parantaa kiinnittämällä huomiota mm. rakenteelliseen murtosuojaukseen, vartiointiin, rikosilmoitinlaitteistoon, kulunvalvontaa, omaisuuden turvamerkintään ja avainturvallisuuteen.

Vastuuhenkilö (t)	Seppo Kuvaja, kiinteistöhuolto hoitaa käytännön toimet
Arvio ilkivallan ja rikoksien todennäköisyydestä	Todennäköinen, koska kiinteistö sijaitsee kaupungin keskustassa.
Toimenpiteet ilkivallan tai rikosten tapahtuessa	Soitto tarvittaessa 112:n sekä oman turvallisuuden varmistaminen tilanteessa on tärkeää.
Väkivaltatilanteiden ja rikollisen toiminnan ehkäisyyn liittyvä ohjeistus ja koulutus	Tehdään vuonna 2013 tammikuussa.

Rakenteellinen suojaus

Lukitusjärjestelyt	Isännöitsijä Seppo Kuvaja
Ovien ja ikkunoiden suojaus	Normaalit
Portit ja aidat	Portit lukittuna kello 22-06
Valaistus sisätiloissa	Sisäpihan valaistus
Valaistus ulkona	Normaali valaistus ja katuvalaistus

Tekninen suojaus

Murto- ja rikoshälyttimet	Liikehuoneistokohtaisia
Muut hälytys- ja valvontajärjestelmät	Ei yhteistä, portit suljettuna

12.10.2012

Toiminnallinen turvallisuus

Kulunvalvonta ja -oikeudet	Seppo Kuvaja
Vartiointijärjestelyt	
Avainten hallinta	Seppo Kuvaja
Vierailijoiden turvallisuusjärjestelyt	
Henkilöturvallisuus	Liikehuoneistokohtaisia toimintaohjeita

TIETOTURVALLISUUS

Tietoturvallisuudella tarkoitetaan:

- Asiointilaa, jossa tietojen, tietojärjestelmien ja tietoliikenteen luottamuksellisuuteen, eheyteen ja käytettävyyteen kohdistuvat uhkat eivät aiheuta merkittävää riskiä.
- Tietojen, palvelujen, järjestelmien ja tietoliikenteen suojaamista ja varmistamista on niihin kohdistuvien riskien hallitsemiseksi sekä normaali- että poikkeusoloissa hallinnollisilla, teknisillä ja muilla toimenpiteillä.

Vastuuhenkilö (t)	Liikehuoneiston vastuulla
Tietojen käsittelyyn, säilyttämiseen ja tuhoamiseen liittyvät vaaratekijät	Liikehuoneiston vastuulla
Tietojen käsittelyyn liittyvä ohjeistus	
Luottamuksellisten tietojen käsittely	Liikehuoneiston vastuulla
Henkilötietojen käsittely, säilytys ja salassapito	
Tietoaineistojen säilytysjärjestelyt	Liikehuoneiston vastuulla
Tietoaineistojen hävittäminen	
Henkilöstön perehdyttäminen ja koulutus tietojen käsittelyä	

koskeviin määräyksiin	
------------------------------	--

Tietotekninen turvallisuus

Puhelimen ja telefaxin käyttö	
Internetin käyttö	
Sähköpostin turvallisuusjärjestelyt	
Tietojärjestelmien virusten torjunta	Liikehuoneiston vastuulla
Tietoaineiston varmuuskopiointi	Liikehuoneiston vastuulla
Kopioinnin turvallisuusjärjestelyt	
Tietojenkäsittelyjärjestelmien hävittäminen	Liikehuoneiston vastuulla

3.5 VARAUTUMINEN VAARATILANTEISIIN KIINTEISTÖN HUOLLOSSA

"Rakennusta koskevat olennaiset tekniset vaatimukset ovat seuraavat:

24) Käyttöturvallisuus. Rakennuksen käyttöön ja huoltoon ei saa liittyä sellaista onnettomuuden uhkaa, kuten liukastumis-, putoamis-, törmäys-, palo-, sähkö- tai räjähdys- tapaturman vaaraa, jota ei voida pitää hyväksyttävänä." (Ympäristö- ja rakennusasetus, 895/1999, 50 §)

Vastuuhenkilö (t)	Kiinteistöhuolto Vilmunen
Kohteen kiinteistöhuollon järjestelyt Päivystysyhteydet	Kiinteistöhuolto Vilmunen Gsm.040-9052257
Sähköpääkeskuksen ja -muuntajan sijainti ja sähkölaitteiden tarkastus	Autopihataso ja Linnankadun puoleinen liikesiipi
Sähkön varavoimajärjestelyt	Ei ole, mutta kiinteistö sijaitsee kaupungin keskustassa, missä johdot ovat katujen alla.
Veden pääsulun sijainti	Lämmönjakohuone B-porras kellarikerros
Varavesijärjestelyt	
Sprinkleri- ja paloilmoitinkeskuksen sijainti, kunnossapito ja tarkastukset	
Lämpökeskuksen sijainti	Lämmönjakohuone B-porras
Ilmastoinnin konehuoneiden sijainti	
Ilmastoinnin hätäpysäytys- kytkimen sijainti	Joka rapusta löytyy painike, joka katkaisee huippumurin
Ilmastointijärjestelmän puhdistuksen suorittaja, suoritusten aikaväli	Ravintoloiden rasvahormit on puhdistettu vuonna 2012. Ilmastointi on puhdistettu vuonna asuntojen osalta vuonna 2000.
Nuohouksen suorittaja, suoritusten aikaväli	
Jäteastioiden sijainti	Autopihataso, jossa oma lukittu tila.
Jätehuollon suorittaja	L&T
Ongelmajätehuollon suorittaja	

Turvamerkkien ja turvamerkkivalaistuksen huolto	Hämeen sähköasennus. Savunpoiston liittyvät asiat huoltaa Keraplast.
--	--

4. POISTUMIS- JA SUOJAUTUMISMAHDOLLISUUDET SEKÄ SAMMUTUS- JA PELASTUSTEHTÄVIEN JÄRJESTELYT

4.1 RAKENNUKSESTA POISTUMINEN JA KOKOONTUMISPAIKAT

Poistumista johtaa	Poistumista vaaratilanteessa johtaa ja ohjaa liikehuoneistojen osalta henkilökunta.
Poistumista ohjaavat	
Poistumistiet ja varatiet	
Kokoontumispaikka ja varapaikka	Kirkon rappuset/Linja-autoasema
Sisälle suojautuminen	Väestönsuoja, joka sijaitsee liikesiiven kellarikerroksessa on suojapaikkoja 202.

4.2 SAMMUTUS- JA PELASTUSTEHTÄVIEN JÄRJESTELYT

Palo- ja sammutustehtävien vastuuhenkilö	Jokainen on vastuussa oman asuinhuoneiston paloturvallisuudesta ja jokainen liikehuoneiston haltija pitää huolta omasta tilastaan.
Sammutus- ja pelastustehtävien järjestelyt	
Palo- ja pelastusryhmä / -henkilöstö	
Toiminta sammutus- ja pelastustilanteessa	Itsensä tai asiakkaiden pelastaminen, alkusammutus, palon rajoittaminen ja palokunnan opastaminen, josta jaetaan toimintaohjeet koulutuksessa.

4.3 VÄESTÖNSUOJAT

[76 §](#) (Pelastuslaki 2011/379)

12.10.2012

Väestönsuojan käyttö normaalioloissa ja käyttöönottovalmius

Väestönsuoja sekä väestönsuojeluvälineet ja -laitteet on pidettävä sellaisessa kunnossa, että väestönsuoja voidaan ottaa käyttöön 72 tunnissa.

12.10.2012

Väestönsuojien hoitajat / valvojat	Tällä hetkellä ei ole nimetty ketään.
Suojien kunnossapito, huolto ja tarkastukset	Tarkastettu 80-luvulla, joten tiiveyskoe ja suojan kunnostus suoritetaan mahdollisimman pikaisesti.
Väestönsuojien avainten säilytys	
Suojien normaaliolojen käyttö	Polkupyörävarasto sekä arkisto.
Arvio missä ajassa suojat saadaan suojakäyttöön	72 tuntia
Väestönsuojien materiaali	Suojassa
Väestönsuojien suunnitellut käyttäjät	
Joditablettien määrä ja säilytyspaikka	
Lähin yleinen väestönsuoja	Linnankatu 1
Toimenpiteet väestönsuojien toimintakuntoon saattamiseksi	Ohjeistuksen miettiminen

4.3.1 Väestönsuojat ja suojien käyttösuunnitelmat

Suoja	Luokka / m ²	Sijainti	Henkilömäärä/ käyttäjät
	121,5	Kellari	202

Suojatilan normaaliolojen käyttö	Polkupyörävarasto/arkisto
Arvio missä ajassa suojat saadaan suojakäyttöön	12 tuntia
Suojan hoitaja/valvoja	Tällä hetkellä ei ole nimettyä hoitajaa.

Toimintaohje väestönsuojaan suojauduttaessa

Valmistele suoja:

- tyhjennä suoja, jos siellä on säilytetty suojakäyttöön kuulumatonta tavaraa
- poista mahdollinen normaaliolojen käytön ilmastointi
- varaa vettä 30 l/henkilö
- asenna kuivakäymälät paikoilleen
- tarkista ovet luukut ja niiden tiivisteet
- asenna sulkutelta oveen
- varaa pöydät, tuolit ja kerrosvuoteet
- varaa puhelin ja radio
- tarkista ilmastointi-, vesi- ja viemärijärjestelmät
- varaa hygieniavälineitä
- varaa yleisiä lääkkeitä ja joditabletteja
- säteilylaskeumatilanteessa asennetaan ilmastoinnin erityissuodatin
- varaa elintarvikkeita
- varmista yhteys kunnan johtokeskukseen

Suojauduttaessa:

- ota mukaan tarvittavat lääkkeet ja mahdollisia erityiselintarvikkeita
- ota mukaan henkilökohtaisia hygieniavälineitä
- ota mukaan mahdollisia viihtyvyytävälineitä, lukemista, kuuntelulaitteita,,,
- ota mukaan nukkumisvarusteita, tyyny, peitto,,,
- toimi suojassa annettujen ohjeiden mukaan
- suojaan laaditaan päiväohjelma

5. TURVALLISUUDESTA VASTAAVAT HENKILÖT JA TURVALLISUUSKOULUTUS

Pelastussuunnitelma on pidettävä ajan tasalla ja siitä on tiedotettava tarvittavalla tavalla asianomaisen rakennuksen tai muun kohteen asukkaille ja työntekijöille sekä muille, joiden on osallistuttava pelastussuunnitelman toimeenpanoon. (2§ Valtioneuvoston asetus pelastustoimesta 2011/407)

Rakennuksen omistajan ja haltijan, teollisuus- ja liiketoiminnan harjoittajan, viraston, laitoksen ja muun yhteisön turvallisuusasioiden asianmukainen hoitaminen edellyttää, että turvallisuusasioista huolehtiminen, suunnittelu, johtaminen, koulutus ja materiaalihankinnat ym. määrätään nimettyjen henkilöiden tehtäviksi. Tämän lisäksi turvallisuusasiat on liitettävä osaksi jokaisen henkilön tehtäviä ja jokapäiväistä toimintaa.

5.1 TURVALLISUUSHENKILÖT

Turvallisuudesta vastaava johtaja	Yhteystiedot
Turvallisuussuunnittelusta ja -järjestelystä vastaava(t) henkilöt:	Yhteystiedot

Turvallisuusasioiden vastuhenkilöt	Yhteystiedot
Paloturvallisuuden vastuhenkilö: Jarmo Halonen	
Vaarallisten aineiden käsittelystä vastaava:	
Ilkivallan ja rikosten torjunnasta vastaava: Jarmo Halonen	
Tietojen käsittelystä vastaava:	
Kiinteistön huollosta vastaava: Kiinteistöhuolto Vilmunen	
Väestönsuojista vastaava:	
Ensiapujärjestelyistä vastaava:	
Turvallisuuskoulutuksesta vastaava: RAKENTEELLINEN TURVALLISUUS:	

HENKILÖ/ASUKASTURVALLISUUS:

5.2TURVALLISUUSKOULUTUS

”

Turvallisuuskoulutuksen järjestelyt

Turvallisuuskoulutuksen vastuuhenkilö(t)	Hallitus
”Läheltä piti” -tapausten käsittely	
Turvallisuusinformaation jakaminen ja tiedottaminen henkilöstölle	Isännöitsijä
Turvallisuuskoulutuksen seuranta	
Turvallisuushenkilöstön varaus	

Koko henkilöstön perehdyttäminen

Vastuuhenkilö(t)	
Tiedottaminen turvallisuusasioista	
Koulutustilaisuudet	Tammikuussa 2013
Harjoitukset	

Uuden työntekijän perehdyttäminen turvallisuusasioihin

Vastuuhenkilö(t)	Liikehuoneiston haltija
Turvallisuuskoulutuksen toteuttaminen	Toiminta hätätilanteessa ja toimintaohjeiden opettaminen uudelle työntekijälle on liikehuoneiston

12.10.2012

haltijan vastuulla.

6. TURVALLISUUSMATERIAALI

12§ Pelastuslaki 2011/379

Seuraavat tässä laissa tai muissa säädöksissä vaaditut tai viranomaisten määräämät varusteet ja laitteet on pidettävä toimintakunnossa sekä huollettava ja tarkastettava asianmukaisesti:

- 1) sammutus-, pelastus- ja torjuntakalusto;
- 2) sammutus- ja pelastustyötä helpottavat laitteet;
- 3) palonilmaisu-, hälytys- ja muut onnettomuuden vaaraa ilmaisevat laitteet;
- 4) poistumisreittien opasteet ja valaistus;
- 5) väestönsuojien varusteet ja laitteet

”Työpaikka on työolosuhteiden niin edellyttäessä varustettava tarpeellisilla paloturvallisuus-, hengenpelastus- ja pelastautumislaitteilla ja -välineillä”. . . (työturvallisuuslaki, 45 §, 1. momentti)

”Työpaikalla tai sen välittömässä läheisyydessä, huomioon ottaen työpaikan laajuus ja sijainti, työntekijöiden lukumäärä sekä työn luonne ja muut työolosuhteet, on sopivassa ja selvästi merkityssä kohdassa oltava saatavilla riittävä määrä asianmukaisia ensiapuvälineitä.” (työturvallisuuslaki, 46 §, 2. momentti)

Materiaalityyppi	Määrä, laatu, sijainti, kunto, tarkastukset ym. (viittaukset liitteisiin)	Vastuuhenkilö
Ensiapuvälineistö		
Alkusammutuskalusto		
Henkilösuojaimet		
Pelastamisessa ja suojautumisessa tarvittavat välineet	Savunpoistoluukut on asennettu rappukäytäviin 2012 Keroplastin toimesta, joihin ohjauskytkimet jokaisessa rappukäytävässä.	
Väestönsuojan materiaali ja raivauskalusto	Löytyy väestönsuojasta.	
Erityisvaarojen edellyttämä välineistö		

7. OHJEET ERILAISIA ONNETTOMUUS-, VAARA- JA VAHINKOTILANTEITA VARTEN

7.1 YLEISET TOIMINTAOHJEET ONNETTOMUUKSIEN VARALTA

Turvallisuusorganisaatio ja eri henkilöryhmien turvallisuustehtävät

Kohteen turvallisuusjohtaja ja sijaiset	Tällä hetkellä ei nimettyä henkilöä.
Turvallisuusjohtajan turvallisuusasioihin liittyvät tehtävät ja vastuut	
Turvallisuusjohtajan (sijaisen) tehtävät erilaisissa vaara- ja vahinkotilanteissa	
Osakohteiden turvallisuusjohtajat ja sijaiset	
Osakohteiden turvallisuusjohtajien turvallisuusasioihin liittyvät tehtävät ja vastuut	
Osakohteiden turvallisuusjohtajien (sijaisten) tehtävät erilaisissa vaara- ja vahinko- tilanteissa	
Jokaisen työntekijän turvallisuusasioihin liittyvät tehtävät ja vastuut	HAVAITESSAAN VAARAA AIHEUTTAVAN ASIAN SIITÄ ON VÄLITTÖMÄSTI ILMOITETTAVA VAARASSA OLEVILLE SEKÄ ALUEEN TURVALLISUUDESTA VASTAAVALLE HENKILÖLLE.

7.1.1 Sisäiset hälytysjärjestelyt

7.1.2 Rakennuksesta poistuminen

Vaihtoehtoisesti rakennuksesta poistuminen voidaan kuvata alla olevalla tavalla.

Mikäli rakennus tai sen osa joudutaan tyhjentämään, toimintaa johtavat paikalla olevat turvallisuusjohtajat.

Turvallisuusjohtajan apuna toimivat turvallisuus- / aluevastaavat. Kunkin toimintaryhmän johtaja huolehtii ensisijaisesti omaan ryhmäänsä kuuluvien henkilöiden poistumisesta ja avun järjestämisestä.

Henkilökunnan tehtävänä on toimia turvallisuusjohtajan ohjeiden mukaisesti ja auttaa rakennuksessa olevien liikuntaesteisten / asiakkaiden poistumista.

Mikäli kyseessä on tulipalo, sulje ikkunat, tuuletusaukot ja ovet. Älä kuitenkaan lukitse ovia.

Mukaan voidaan ottaa henkilökohtaiset vaatteet ja nopeasti mukaan saatavat henkilökohtaiset tavarat tilanteen mukaan.

Henkilökunnan on huolehdittava siitä, että rakennuksen sisätiloihin ei jää ketään. Aluevalvojat poistuu itse viimeisenä ja ilmoittaa turvallisuusjohtajalle / pelastusviranomaiselle, että hän on viimeinen poistuja osastolta / kerroksesta.

Poistuminen ulos suoritetaan merkittyjen poistumisteiden kautta. Ulkona siirrytään kokoontumispaikkaan

Poistumistiet on merkitty punaisiin nuolin ja väestönsuojan pohjapiirroksiin:

7.1.3 Hätälmoituksen teko

Uhkan havaintaja tekee hätälmoituksen soittamalla yleiseen hätänumeroon **112** tai painamalla paloilmoinpainiketta.

Varanumero, Kanta-Hämeen hätäkeskus suoraan: **03 - 6484 3500**

Lisäksi ilmoitetaan uhkasta kohteen turvallisuusvastaavalle.

Hätälmoitusohje:

- kerro kuka olet
- mitä on tapahtunut
- missä on tapahtunut
- onko ihmisiä vaarassa
- vastaa kysymyksiin
- älä sulje puhelinta ennen kuin saat luvan

7.1.4 Tiedottaminen onnettomuustilanteessa

Tiedotusvastuu on liikehuoneiston haltijalla / hänen varahenkilöllä, tilanteenaikainen tiedotusvastuu aluepelastuslaitoksen tilannetta johtavalla viranomaisella.

7.2 ONNETTOMUUSKOHTAISET TOIMINTAOHJEET

7.2.1 Toimintaohje tulipalon sattuessa

Pelasta:

- pelasta itsesi ja vaarassa olevat
- varo hengittämästä savua (erittäin myrkyllistä)
- ohjaa henkilökunta ja asiakkaat lähintä poistumistietä ulos
- älä käytä hissiä tulipalon sattuessa
- mene kokoontumispaikkaan

Ilmoita:

- soita yleiseen hätänumeroon **112**
- kerro kuka olet, missä palaa, osoite, mikä palaa ja onko ihmisiä vaarassa
- älä katkaise puhelua ilman lupaa
- ilmoita myös muille rakennuksessa oleville ja kohteen suojelejohtajalle

Sammuta:

- ota lähin sammutin ja aloita sammutustyö heti (älä vaaranna henkeäsi)
- ei vettä sähköjännitteisiin kohteisiin eikä nestepaloihin
- aloita liekkien edestä, jatka taakse, alhaalta ylös ja levitä aine edestakaisella liikkeellä liekkien juureen
- lopeta ruiskutus liekkien kadotessa

Ehkäise:

- rajoita palon leviäminen sulkemalla ovet ja ikkunat
- poista lähellä olevat tulenarat esineet, syttyvät aineet
- suojaa arat ja tärkeät koneet ja laitteet vesi- yms. vaurioilta

Opasta:

- järjestä palokunnan opastus paikalle
- ole palokunnan apuna

Jälkivahinkojen torjunta:

- huolehdi jälkivartiointista
- tuuleta tilat
- siivoa ja raivaa tilat
- poista sammutusvesi ja jauhe tarkkaan
- kuivaa tilat huolellisesti
- suuremmat vahingot hoitaa ammattihenkilöstö

7.2.2 Toimintaohje tapaturman tai sairaskohtauksen sattuessa

- Tee nopeasti tilannearvio:
 - selvitä mitä on tapahtunut
 - onko potilas hereillä
 - hengittääkö, toimiiko sydän
- Käynnistä potilaan ensiapu
- Pienet vammat voit hoitaa itse paikan päällä
- Käytä ensiapukaapin välineistöä ja tarvikkeita
- Pyydä apua ensiaputaitoisilta

- Suuremmissa vammoissa tai vakavissa sairastapauksissa tee hätäilmoitus

Yleinen hätänumero 112

- Hätäilmoitusta tehdessä kerro:
 - mitä on tapahtunut (mahdollisimman tarkkaan)
 - osoite
 - milloin
 - miten opastus tapahtuu
 - kuka olet

- Älä sulje puhelinta, ennen kuin saat siihen luvan

- Järjestä selkeä opastus paikalle

- Älä jätä potilasta yksin

- Aloita henkeä pelastavat ensiaputoimenpiteet:
 - tarkista hengittääkö potilas, ellei aloita puhalluselvytys kahdella puhalluksella, sulje sieraimet peukalolla ja etusormella, paina huulesi potilaan suulle ja puhalla kaksi rauhallista puhallusta, seuraa rintakehän liikkumista
 - tarkista onko potilaalla merkkejä verenkierrosta, ellei ole aloita paineluelvytys, hae oikea paikka, mittaa kaksi sormen leveyttä rintalastan alaosasta ylöspäin, aseta toisen kämmenen tyvi rintalastalle ja toinen käsi käden selän päälle
 - paina 15 kertaa käsivarret suorina rintalastaa mäntämäisellä liikkeellä painelutaajuudella 100 kertaa minuutissa, anna rintakehän painua noin 4-5 cm
 - jatka puhallus-paineluelvytystä, 2 puhallusta ja 15 painelua, kunnes potilas virkoo tai et enää jaksa tai saat ammattiapua

7.2.3 Toimintaohje uhkaavan henkilön kohtaamistilanteessa

- Jätä uhkaavalle tilaa ja säilytä hänen reviirinsä
- Puhu selkeästi, lyhyesti ja myötäile
- Pidä kädet näkyvissä
- Pysy rauhallisena
- Vältä tuijottamista
- Älä vähättele uhkaajaa tai tilannetta
- Ole mieluummin joustava kuin jyrkkä
- Älä käännä selkäsi
- Vältä äkkinäisiä liikkeitä
- Älä oikaise huumaantuneen tai muuten sekaisen henkilön harhoja
- Voita aikaa niin, että muita tulisi paikalle
- Pyri ilmoittamaan / hälyttämään niin, että uhkaaja ei huomaa

7.2.4 Toimintaohje pommiuhkaustilanteessa

Jos vastaat pommiuhkaussoittoon:

- Yritä saada soittaja toistamaan uhkaus ikään kuin et olisi käsittänyt puhetta
- Kiinnitä muiden huomio sovitulla tavalla
- Kerro, että syyttömät voivat loukkaantua, jos räjähdys tapahtuu
- Pyri selvittämään, kuinka rikos tapahtuu, millaista räjähdysainetta, millaisia vahinkoja, teon motiivit, onko uhkaus otettava vakavasti, kysy
 1. Milloin pommi räjähtää?
 2. Miltä se näyttää?
 3. Millainen pommi se on?
 4. Missä se on?
 5. Mikä aiheuttaa sen räjähtämisen?
 6. Asensitteko pommin itse?
 7. Miksi, milloin?
 8. Mikä on nimenne ja osoitteenne?
- Paina mieleen
 - äänen tyyli ja murre
 - taustääänet

12.10.2012

– uhkaajan kielenkäyttö

- Pyydä soittajaa odottamaan kun yhdistät puhelun vaihteeseen
- Ole rauhallinen
- Ole ystävällinen
- Sulje taustamusiikki
- Yritä jatkaa keskustelua soittajan kanssa
- **Jätä linja auki soittajan jäljittämiseksi**

Hälytä

- Ilmoita heti turvallisuusvastuuhenkilöille
- Ellet heti tavoita heitä, soita hätäkeskukseen / poliisille puh. **112** ja kerro:
 - kohde ja osoite
 - kelloaika
 - mitä pyydät poliisin tekemään (asiantuntija)
 - mihin opastus on järjestetty ja mihin auto voi ajaa
 - nimesi ja puhelinnumero, josta soitat
 - älä sulje puhelinta ilman poliisin lupaa
- noudata ohjeita

ÄLÄ KOSKE OUTOIHIN ESINEISIIN. JÄTÄ TIEDOTTAMINEN POLIISIN JA YRITYKSEN VASTUUHENKILÖN TEHTÄVÄKSI

7.2.5 Toimintaohje varkaus- tai ryöstötapauksessa

Ennalta ehkäisevät toimet:

- varkautta ja ryöstöä edeltää usein tiedustelu
- tarkkaile oudosti käyttäytyviä asiattomia henkilöitä, seuraa tällaisten henkilöiden toimia ja paina tuntomerkit mieleesi, ilmoita havainnoistasi
- älä luota haalareiden yrityslogoon
- pidä arvokkaat laitteet ja rahat poissa näkyviltä ja käsilaukut/lompakot lukitussa kaapissa

Jos ryöstö tai varkaus tapahtuu:

- pysy rauhallisena, älä vastusta ryöstäjää
- hidasta toimintaa niin, että muutkin voivat tarkkailla ryöstäjän toimintaa
- älä ärsytä ryöstäjää, älä leiki sankaria, voit vaarantaa oman tai muiden turvallisuuden
- uhattuna älä hälytä

Tuntomerkit:

- paina tuntomerkit mieleesi
- paina mieleen ryöstäjän ääni ja erikoistuntomerkit
- ryöstäjän poistuessa tarkkaile pakenemista
- kiinnitä huomiota pakotapaan ja mahdollisiin apureihin

Hälyttäminen:

- hälytä vasta kun se voi tapahtua vaaratta
- hälytä puhelimella turvallisuudesta vastaava ja poliisi puh. **112** ilmoita:

12.10.2012

- paikka
- aseellinen/aseeton ryöstö
- tekijöiden määrä
- tuntomerkit/erikoistuntomerkit
- pakotapa, suunta, auton väri, -merkki, rekisterinumero
- älä sulje puhelinta ilman lupaa

Jälkitoimet:

- lukitse ovet
- huolehdi mahdollisista loukkaantuneista
- suojaa jäljet ja esineet
- täytä tuntomerkkilomake itsenäisesti ja anna sellainen todistajille
- laita tuntomerkit paperille

7.2.6 Toimintaohje sähkökatkon sattuessa

Sähkökatko ei normaalioloissa kestä tunteja kauemmin, tyypillinen sähkökatko on minuuttien luokkaa, koska virtaa pyritään syöttämään kiertoteitse vikakohtaan ohi.

Tilanne aiheuttaa suurimmat vahingot tietojärjestelmille, joita ei ole tallennettu. Ilmastointi pysähtyy.

Valaistusongelmat tulevat korostetusti esille tiloissa, joissa ei ole ikkunaa. Jos sähkökatko kestää kauan, koko toiminta tiloissa voidaan joutua keskeyttämään.

Kiinteistöissä on varajärjestelmä merkkivaloille, jotka jäävät palamaan vaikka sähkö katkeaa. ATK-järjestelmiä on yleensä varmennettu sähkökatkon varalle.

Varmista sähkökatkon varalle:

- varmista varavalaistus
- varmista tietojärjestelmät
- suunnittele toiminta siten, että haitta on mahdollisimman pieni

Jos sähkö katkeaa:

- pysy rauhallisena, varavalaistus jää palamaan
- älä raavi tikkuja (palovaara), sytytä taskulamppu, jonka paikka tulee olla tiedossasi
- älä soita turhia puheluita, sillä linjat saattavat ylikuormittua
- kytke virta pois sellaisista laitteista, jotka voivat vahingoittua virran kytkeytyessä niihin uudelleen
- jos toiminta häiriintyy merkittävästi, palvelukeskuksen johto ja esimiehet antavat tarvittavat lisäohjeet

7.2.7 Toimintaohje vaarallisten aineiden onnettomuuden aiheuttamassa

kaasuvaarassa

Vaarallisilla aineilla ymmärretään kemikaaleja, jotka ovat joko terveydelle tai ympäristölle vaarallisia sekä palavia nesteitä ja räjähdysvaarallisia aineita.

Aineiden olomuoto voi olla kiinteä, kaasumainen tai neste. Onnettomuustilanteessa vaaralliset aineet voivat syttyä, räjähtää ja kehittää myrkyllisiä kaasuja, jotka ovat yleensä kaasuina ilmaa raskaampia. Vaikka kohteessa ei normaalisti käytettäisikään kaasuja, mutta esim. korjaustöissä voidaan käyttää kaasuja, jotka ovat räjähdysvaarallista tai edistävät voimakkaasti palamista, jos niitä pääsee ilmatilaan. Tulipaloissa saattaa syntyä myös vaarallisia kaasuja, joiden väri on yleensä kellertävä.

Pelastusviranomaiset antavat suojautumisohteita radiossa sekä paikallisesti kaiuttimilla. Yleinen vaaramerkki voi tarkoittaa myös kaasuvaaraa.

TOIMINTAOHJEET SISÄISESSÄ KAASUVAARASSA:

Jos sisätiloissa on esim. neste- tai asetyleenikaasun hajua:

- varo liekkiä tai kipinää, joka voi sytyttää kaasun räjähdysmäisesti
- poistu tiloista heti ja káske myös muita poistumaan heti
- suorita hätäilmoitus numeroon **112**
- ohjaa pelastusviranomaiset kohteeseen
- pelastusviranomainen mittaa kaasupitoisuuden ja tuulettaa tilat
- happikaasu on myös vaarallinen, edistää voimakkaasti palamista
(voi olla myös hajustettu)

TOIMINTAOHJEET KAASUVAARAN UHATESSA ULKOPUOLELTA:

Jos olet sisällä:

- pysy sisällä ja kutsu ulkona olevat sisälle
- älä mene kellariin tai väestönsuojaan
- sulje ikkunat, ovet ja ilmastointi
- avaa radio ja kuuntele ohjeita, suositellaan RDS-radiota
- älä käytä puhelinta, jotta et tukkisi linjoja
- jos tarvitset välitöntä apua, soita yleiseen hätänumeroon 112
- jos sisällä tuntuu kaasun hajua, kostuta kangas ja hengitä sen läpi, jolloin kangas suodattaa ilmaa, älä käytä sähkö- tai muita laitteita, jotka voivat sytyttää kaasun
- älä lähde omatoimisesti ulos, voit joutua matkalla vaaraan
- jos alue joudutaan tyhjentämään, viranomaiset antavat siitä ohjeet radiolla tai kuulutusautoilla

Jos olet ulkona:

- mene heti sisälle ja neuvo muitakin tekemään niin
- toimi, kuten edellä on neuvottu

Jos joudut ulkona yllättäen kaasupilveen:

- älä juokse, hengitä nenän kautta ja suojaa hengitysilma esim. nenäliinalla
- pyri pääsemään sisälle nopeasti
- jos et heti pääse sisälle, pyri poistumaan sivutuuleen, jonka suunnan voit todeta monella tavalla

12.10.2012

- älä mene alaviin maastonkohtiin, vaan pyri korkeammalle paikalle
- jos olet autossa, sulje ilmanvaihto ja pyri pois kaasupilvestä, kuuntele autoradiota

Myrkytystietokeskus: puhelin (09) 471 977

7.2.8 Toimintaohje säteilyvaarassa

- mene sisälle
- sulje rakennuksen ilmanvaihto ja tiivistä rakennus
- avaa radio ja toimi sieltä annettavien ohjeiden mukaisesti
- nauti joditabletit vasta viranomaisen kehottaessa
- suojaa ruoka ja vesi
- suojaa ulkona olevat tavarat